

ปัญหาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิตของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
Problem of application of Sufficiency Economy Philosophy in livelihood
of people in the Chanthopphet Sub-District Municipality,
Bankruat District, Buriram Province

ธัญรัตน์ คณะวัน¹ / จุมพล วิเชียรศิลป์²
Thanyarat Kanewan / Jumpol Vichiansinpa

¹ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Program of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences

² สาขาวิชาภูมิสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Program of Geo Informatics, Faculty of Humanities and Social Sciences

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน คือ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านประหยัด ด้านการดำรงชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออาทร กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มี 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโรยามาเน่ จำนวน 394 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายในหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบคำถามสนทนากลุ่ม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9608 ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่กำหนดโควตา จำนวน 10 คน สำหรับแบบสนทนากลุ่มมีลักษณะแบบกึ่งมีโครงสร้างโดยกำหนดหัวข้อไว้กว้างๆ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิตของประชาชนและข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ มีปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการลดรายจ่าย ด้านความเอื้ออาทร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประหยัด ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่แยกตามเพศและอาชีพโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร ในแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้ ด้านการเพิ่มรายได้ ควรมีการเพิ่มรายได้โดยส่งเสริมให้ประชาชนทำอาชีพเสริมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้มีการแปรรูปด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า ควรทำในลักษณะรวมกลุ่มด้านการลดรายจ่าย ควรลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการปลูกผัก ผลไม้ไว้บริโภคในครัวเรือน ด้าน

การประหยัด ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีกลุ่มการออมเงินในลักษณะสัจจะออมทรัพย์เพิ่มขึ้นในหมู่บ้าน ด้านการดำรงชีวิต ควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้เพื่อทดแทนที่ได้ใช้ไปและรักษาสิ่งแวดล้อมในทุกมิติ และด้านความเอื้ออาทร ควรมีการจัดกิจกรรมพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ด้อยโอกาสและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ จากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้บริหารเทศบาล ควรนำชาวบ้านไปดูงานบ้านต้นแบบหรือโครงการตามพระราชดำริเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ: ปัญหาและแนวทางการดำเนินชีวิต, ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research aimed to make a comparative study of problem and solution to the problem in livelihood by application of Sufficiency Economy Philosophy of people in the Chanthopphet Sub-District Municipality, Bankruat District, Buriram Province in six aspects: reduction of expenditure, increase of income, saving, livelihood, conservation of natural and environmental resource and generosity. The Sample consisted of two groups, which had been selected from the population whose size was fixed by table of Taro Yamane. 394 people were randomly sampled by proportional distribution to various villages. The research tool consisted of checklist, rating scale, focus group with the reliability of questionnaire at 0.9521, whereas, the second group consisted of ten people who had been fixed by quota. The semi structure interview was designed using general topic concerning solution to the problem of application of sufficiency economy philosophy in livelihood of people and suggestion. The finding was as follows: 1) The

problem of livelihood by application of principle of Sufficiency Economy Philosophy of People in the Chanthopphet Sub-District Municipality, Bankruat District, Buriram Province as whole were at the moderate level, while considering individually, it was found that the problems in all aspects were at moderate level with the high mean in aspect of increase of income, reduction of expenditure, generosity, conservation of natural and environmental resource, livelihood, saving respectively. 2) The result of comparative study of level of problem of livelihood by Philosophy of Sufficiency Economy distributed by gender, occupation were not different, while considering individually, it was found different in the fourth aspect with statistical significance at .05; whereas in other aspects, it was found indifferent. 3) The suggestion and opinion from focus group on the problem and solution to problem in livelihood by Philosophy of Sufficiency Economy of people in the Chanthopphet Sub-District Municipality in each aspect were shown as follows: in the aspect of increase of income, it was suggested that income should be increased to promote well-being of people and product processing should be increased; in the aspect of agriculture to add the value, grouping was suggested; in the aspect of reduction of income, unnecessary income should be reduced, and planting vegetable and tree for family consummation was encouraged; in the aspect of saving, true saving group of people should be encouraged; in the aspect of livelihood, people should be encouraged to follow the Philosophy of Sufficiency Economy; in the aspect of conservation of natural and environmental resource, people should be encouraged to plant tree to substitute the used tree and to preserve the environment in all dimensions; in the aspect of generosity, activity

should be organized to help one another with generosity to people lacking of opportunity and enabling to help themselves. From above result of research and suggestion, leader of community, head of sub District, head of village, administrator of municipality should arrange for people to trip to visit the model or royal project on Philosophy of Sufficiency Economy.

Keywords: problem and solution to problem of livelihood, sufficiency economy Philosophy.

บทนำ

หลังจากประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2504 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (255-2559) ซึ่งทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปตามแผนเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาชีพ รายได้ ของประชาชน ให้มีการอยู่ดีกินดีตามวิถีชีวิตของคนไทย คือเป็นสังคมที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ราบเรียบ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีการให้อภัยซึ่งกันและกัน มีความเมตตาอารีประกอบกันเป็นบุคคลที่มีความกตัญญูรู้คุณของผู้มีพระคุณตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา

วิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีการปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกข้าว พืชผักผลไม้ ตามสภาพดินแต่ละพื้นที่ เป็นการแสวงหาปัจจัยสี่เพื่อเลี้ยงชีพกันมาอย่างต่อเนื่องด้วยความสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันด้วยการลงแขก ใช้วัวควายเป็นพาหนะ ครัวผลิตพอมีพอกิน มีการแลกเปลี่ยนผลิตผลกันไม่ต้องคั้นร่นหาเงินมาใช้จ่ายซื้อหาทรัพย์สินที่เป็นมรดกตกทอดสำคัญที่สุดคือที่ดินใครมีที่ดินมากคือมีอันจะกิน มีคนนับหน้าถือตาจึงจำเป็นต้องมีลูกหลานมากขยายเป็นครอบครัวใหญ่ช่วยกันทำไร่ ไถนา มีข้าทาสบริวารมากตามฐานะการของศักดินา วิวัฒนาการทางเศรษฐกิจปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา เมื่อมีการแบ่งมรดกกันเป็นทอดๆ สืบมา จำนวนที่ดินจึงลดน้อยลงเรื่อยๆ ดังนั้น ปัจจุบันลูกหลานจึงมีมรดกจากที่ดินกันคนละไม่มาก

แต่มีที่ดินพอปลูกบ้านอยู่อาศัยในเมืองก็ถือว่าฐานะดี ส่วนสังคมในชนบทนอกจากที่ดินปลูกบ้านแล้วควรมีที่ดินพอปลูกบ้านที่อยู่อาศัยในเมืองก็ถือว่าฐานะดี ส่วนสังคมในชนบทนอกจากที่ดินปลูกบ้านแล้วควรมีที่ดินทำนาทำไร่ทำกันบ้าง จึงเรียกว่ามีอันจะกิน แต่ชาวชนบทส่วนใหญ่ในสังคมปัจจุบันกลับไม่มีที่ดินทำนาทำไร่ทำกันทุกครัวเรือนต้องเช่าต้องบุกเบิกที่ดินสาธารณะมีประชาชนยากจนมากขึ้น ผลจากประชาชนยากจนกระทบไปถึงความอ่อนแอในระบบการเมืองการปกครองประเทศรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ และยังเป็นสาเหตุใหญ่ทางปัญหาสังคมที่แก้ไขยากที่สุดในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญญาโรคเอดส์ ปัญหาโจรผู้ร้ายชุกชุม ปัญหาการต้มตุ๋น หลอกหลวง ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (อารีย์ ทองแก้ว, 2549: 30)

ประเทศไทยแม้จะมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามที่กล่าวแล้ว แต่การพัฒนาเศรษฐกิจก็ไม่ได้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ประชาชนยังยากจนมีปัญหาต่างๆ ตามที่กล่าวแล้วด้วยเหตุนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้คิดค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคือเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความสุข ไม่เป็นหนี้เป็นสินอยู่ได้อย่างพอเพียง พระองค์จึงได้พระราชทานแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ประชาชนนำไปปรับใช้กับไร่นาของแต่ละคน แต่ละพื้นที่หลังจากนั้นอีกไม่นานพระองค์ได้พระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือหลักพอประมาณ หลักมีเหตุผลและหลักการมีภูมิคุ้มกัน เพื่อให้คนไทยทุกหมู่เหล่านำไปใช้กับการดำเนินชีวิต

การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทยมีพื้นฐานแนวคิดจากหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้ถูกเชิญกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการบริหารและพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ได้คำนึงถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะไม่ขัดแย้งแต่เกื้อกูลกัน ทรงแนะนำให้ใช้วิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม ด้วยหลัก “การเกษตรทฤษฎีใหม่” เน้นการจัดสรรใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยให้มีการจัดสร้างแหล่งน้ำในที่ดิน สำหรับทำการเกษตรแบบผสมผสานอย่างได้ผล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ให้มีรายได้ไว้ใช้จ่าย

และมีอาหารไว้บริโภคตลอดปี ซึ่งได้ดำเนินการอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ผลผลิตทางเกษตรกรรมและความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สำหรับเกษตรกรชาวไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสว่า “ถึงบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ทั้งสองอย่างนี้จะทำความเจริญแก่ประเทศได้ แต่ต้องมีความเพียรแล้วต้องอดทนต้องไม่ใจร้อน” (จิววัจน์ วงศาโรจน์, 2547: 47)

ในอดีตจนถึงปัจจุบันประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 12 หมู่บ้าน ปรากฏว่ามีเพียงหมู่บ้านเดียวคือหมู่ 12 มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาปฏิบัติบ้าง แต่ก็ยังไม่เป็นผลเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเกิดปัจจัยหลายประการเริ่มจากการไม่เข้าใจหลักปรัชญา 3 ประการอย่างลึกซึ้ง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน จึงไม่สามารถนำหลักปฏิบัติไปใช้ให้เกิดผลดีไม่ว่าเรื่องการผลิตรายได้ การเพิ่มรายได้ การประหยัด การดำรงชีวิตที่พอเหมาะรวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ว่าในท้องถิ่นมีปัญหอะไรจึงทำให้คนส่วนใหญ่ไม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและมีแนวทางใดที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ แยกตามเพศและอาชีพ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิตของประชาชนใน

เขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างทางด้านความคิดของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินชีวิต
3. เป็นสารสนเทศในการนำไปแก้ไขปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบข่ายของการวิจัย

1. ขอบข่ายเนื้อหา
 - การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน (กรมการพัฒนารัฐบาล, 2554: 5) ดังนี้ (1) ด้านการผลิตรายได้ (2) ด้านการเพิ่มรายได้ (3) ด้านการประหยัด (4) ด้านการดำรงชีวิต (5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (6) ด้านการเอื้ออาทร
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 25,000 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบเทคนิคการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่

ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % และความคลาดเคลื่อน ± 5 % (Taro Yamane; ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555: 146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายในตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดเป็นโควตา (Quota) จากผู้นำชุมชน 10 คน คือ ผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 หมู่บ้าน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ ประกอบด้วย

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม

3.1.2.1 ประถมศึกษา

3.1.2.2 มัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.2.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

3.1.2.4 อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า

3.1.2.5 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

3.1.2.6 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 อาชีพ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

3.1.3.1 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานราชการ

3.1.3.2 เกษตรกรรม

3.1.3.3 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

3.1.3.4 รับจ้างทั่วไป

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการลดรายจ่าย (2) ด้านการเพิ่มรายได้ (3) ด้านประหยัด (4) ด้านการดำรงชีวิต (5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (6) ด้านการเอื้ออาทร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 25,000 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และเทคนิคการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโรยามาเน่ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายในหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดเป็นโควตา (Quota) จากผู้นำชุมชน 10 คน คือ กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 หมู่บ้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือแล้วนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่บ้านหนองตาเข็ม ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ หาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือ ถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.77 ถึง 7.12 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9608 สำหรับแบบสัมภาษณ์มีลักษณะแบบกึ่งมีโครงสร้าง

โดยกำหนดหัวข้อไว้กว้างๆ เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 394 ฉบับ เก็บรวบรวมได้จำนวน 394 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่มด้วยตนเองโดยการบันทึกเทป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการนำหลักปรัชญามาใช้กับการดำเนินชีวิตของประชาชนด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 เปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการนำหลักปรัชญามาใช้กับการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ t-test Independent

4.4 เปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการนำหลักปรัชญามาใช้กับการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4.5 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์โดยวิธีอุปมาน โดยนำประเด็นย่อยมาพิจารณาคล้ายคลึงกัน

ความแตกต่างกันและความสัมพันธ์กันเพื่อหาข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการลดรายจ่าย ด้านความเอื้ออาทร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประหยัดตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามอาชีพโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่ม

5.1 ด้านการเพิ่มรายได้ ควรมีการเพิ่มรายได้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการประกอบอาชีพเสริมจากการทำไร่ทำนา เช่น กลุ่มสตรีอาสา กลุ่มน้ำหมัก เป็นต้น ดำรงชีวิตอย่างพออยู่พอกินตามฐานะของตนเอง

5.2 ด้านการลดรายจ่าย เพื่อลดค่าใช้จ่าย ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการปลูกผักผลไม้ไว้บริโภคในครัวเรือน และที่เหลือก็ควรจะไปขาย มีการส่งเสริมรายได้ในครัวเรือน ควรมีการส่งเสริมการแปรรูป และถนอมอาหาร เช่น พริกแห้ง มะนาวดอง กลัวยตาก ไข่เค็ม กระเทียมดอง ผักดอง น้ำพริก เครื่องแกง การจักสาน หัตถกรรม เป็นต้น

5.3 ด้านการประหยัด ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมเงินสัจจะเพิ่มขึ้น การไม่เที่ยวเตร่ การไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า การไม่กินอาหารเกินความจำเป็น กินความพอดี ไม่เล่นการพนัน เล่นหวย ควรยึดความประหยัด ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง

5.4 ด้านการดำรงชีวิต การดำรงชีวิตควรส่งเสริมการมีแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการเงินทุน ด้านการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ การทำไร่ ผัก พริก มะพร้าว มะนาว ถั่วฝักยาว แดงร้าน ซึ่งคนในชุมชนสามารถเรียนรู้ ปฏิบัติ และนำไปใช้ได้

5.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้เพื่อทดแทนที่ได้ใช้ไป การปลูกต้นไม้ริมสันเขื่อน ริมคลองตลอดแนว และให้ประชาชนช่วยกันดูแลต้นน้ำและลำธาร เพื่อเป็นการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้ที่อยู่เสมอ

5.6 ด้านความเอื้ออาทร มีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุได้มีความสุขโดยให้ลูกหลานได้เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมๆ กัน เช่น การรดน้ำขอพรผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ทุกปี การดำรงชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง การคิดพึ่งพาตนเอง การดูแลตนเอง และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อย่างเอื้อเอื้อ เผื่อแผ่กัน และชุมชนมีการจัดสวัสดิการให้กับคนด้อยโอกาส

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการประหยัด ด้านการดำรงชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านความเอื้ออาทร มีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ มีปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการประหยัด ด้านการดำรงชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านความเอื้ออาทร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และมีประเด็นปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีค่าเฉลี่ยสูงๆ ได้แก่ มีปัญหาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ มีปัญหาในการนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาประยุกต์ใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีปัญหาในการออมทรัพย์ในครัวเรือน มีปัญหาในการศึกษาหาความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต มีปัญหาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และมีปัญหาในการแนะนำการทำเกษตรผสมผสานในชุมชนให้ผู้ที่สนใจและคนรุ่นใหม่นำไปปฏิบัติ ผลวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของธนา วุฒิ พิมพิกิ และจันทนา ฤทธิสมบุรณ์ (2553 : 95) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างอาชีพบริการ กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการ และกลุ่มตัวอย่างอาชีพการพาณิชย์ มีระดับการประยุกต์ใช้หลักการจัดการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันโดยมีการรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเพิ่มรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีปัญหาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ เนื่องจากปัจจุบันการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรมีมากมายหลายอาชีพ ซึ่งมีทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง ซึ่งประชาชนในตำบลจันทบเพชรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักในการทำนา หลังจากพ้นฤดูทำนาประชาชนก็จะว่างงาน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย พลະไกร (2550: 134 - 135) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาบ้านตาแย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ในด้านการเพิ่มรายได้ พบว่า ประชาชนมีการจัดตั้งกลุ่มทางการเกษตรและกลุ่มอาชีพอื่นๆ ถึง 13 กลุ่มอาชีพ ทำให้ราษฎรไม่มีการว่างงาน ทำให้มีรายได้เพิ่มจากอาชีพทำนาเดิมจึงทำให้ประชาชนมีรายได้สามารถยังชีพได้อย่างสุขสบายพอสมควร

2.2 จากผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการลดรายจ่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีปัญหาผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคไว้ใช้เองในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาน มีปัญหาในการนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาประยุกต์ใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรมีการฝึกอบรมและการปฏิบัติการในการผลิตน้ำยาล้างจาน โดยใช้มะกรูดเป็นวัตถุดิบหลักซึ่งสามารถจัดหาได้ภายในหมู่บ้านการดำเนินกิจกรรมตามแผนใช้กระบวนการกลุ่มในการดำเนินการ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดของ สุนทร กุลวัฒน์ณรงค์ (2544: 69) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีใหม่ (New Theory Farming) เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ทรงพระราชทานเนื่องในวโรกาสต่างๆ เป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินถือครองประมาณ 10-15 ไร่ สามารถมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างพอเพียงตลอดปี และใช้น้ำกับที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้มีกินตามอัตภาพ คือ ไม่ได้รวยมาก แต่พอกินไม่อดอยาก มีความพอเพียงและพึ่งพาตนเอง

2.3 จากผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนิน

ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการประหยัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีปัญหาในการออมทรัพย์ในครัวเรือน การใช้ไฟฟ้าและเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน ซึ่งจะต้องมีนโยบายช่วยสนับสนุนให้เกิดประชาชนมีการออมในชุมชน เพื่อให้การเก็บออมเกิดขึ้น เป็นทั้งแหล่งการออมและแหล่งการกู้ยืมที่ช่วยให้ดอกเบี้ยไม่ตกไปสู่เจ้าหนั้นนอกระบบที่อัตราดอกเบี้ยสูง แต่จะเป็นดอกผลให้กับชุมชน สมาชิก และสามารถช่วยเป็นสวัสดิการให้กับชุมชน ฝึกให้ประชาชนเหล่านี้ฝากเงินกับองค์กรทางการเงินชุมชนที่ใกล้บ้าน ไม่ต้องเดินทางไกลๆ เช่น กองทุนสัจจะออมทรัพย์ หรือธนาคารหมู่บ้านที่มีอยู่ทั่วไปในชุมชน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดของอำพล เสนาณรงค์ (2541: 5-6) ที่ได้กล่าวว่า เกษตรกรรายย่อยฐานะค่อนข้างยากจนมีสมาชิกในครอบครัวปานกลาง 5 - 6 คน อยู่ในเขตใช้น้ำฝน หากมีแหล่งน้ำเสริมสามารถปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ทำไร่นา มีผลผลิตดีมีรายได้ส่งบุตรหลานเรียนหนังสือได้รวมทั้งการรักษาพยาบาลต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด

2.4 จากผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการดำรงชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีปัญหาในการศึกษาหาความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งสาเหตุที่แนวทางการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในขณะนี้ เพราะสภาพการดำรงชีวิตของประชาชนในปัจจุบันได้ถูกปลูกฝัง สร้างหรือกระตุ้น ให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัว ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น การบริโภคเกินตัว ความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ความสวยความงาม การแต่งตัวตามแฟชั่น การพนันหรือเสี่ยงโชค เป็นต้น จนทำให้ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ส่งผลให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน จึงเกิดเป็นวัฏจักรที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถหลุดออกมาได้ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแนวทางในการดำรงชีวิต ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องแนวคิดของ วิทยากร เชียงกุล (2545: 9) ที่ได้กล่าวถึงเรื่องของกิจกรรม และความสัมพันธ์ของคนในด้านการผลิตและบริการ และการกระจายหรือแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการ

การบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสมาชิกในชุมชน ดังนั้น เศรษฐกิจจึงเป็นเรื่องของการพัฒนาการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและบริการให้ได้มากที่สุด เพื่อตอบสนองความอยู่ดีกินดีหรืออยู่เย็นเป็นสุขของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก และสอดคล้องกับแนวคิดของ วรลักษณ์ จรรย์รักษ์ (2551: 111) ที่ได้กล่าวว่าหน่วยเศรษฐกิจและหน่วยธุรกิจรวมตัวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ภายใต้รูปแบบของการปกครอง จารีต ประเพณี สังคม วัฒนธรรม แต่ละประเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยตัดสินใจ ปัญหาพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจ ออกระเบียบ หรือข้อบังคับ มีวิธีการควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ให้เหมาะสม และเป็นผลดีต่อ

2.5 จากผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีปัญหาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งหากไม่มีแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมแล้วจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เหลืออยู่มีสภาพเสื่อมโทรมลง และยังก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและระบบนิเวศได้มากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวิธีการทำนุบำรุง ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้ดีขึ้นในด้านต่างๆ โดยเน้นงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549: 11) ที่ได้กล่าวว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจในเชิงปริมาณเริ่มมีข้อจำกัดมากขึ้น จากข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานราคาถูกที่กำลังหมดลงอย่างรวดเร็ว ขณะที่การอาศัยทุนจากต่างประเทศมีบทบาทช่วยเสริมสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในอดีตเริ่มมีข้อจำกัดจากการเคลื่อนย้ายทุนไปสู่ประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงกว่าจะเป็นข้อจำกัดต่อการระดมทุนของประเทศ ประเทศไทยจึงต้องปรับตัวให้ทัน โดยต้องมุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพมากขึ้น รวมทั้งเรื่องพัฒนาคน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นรากฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวมให้เกิดความสมดุล รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติว่าเป็นสิ่งที่หายากไม่สามารถสร้างทดแทนได้ง่าย ต้องสอนให้ลูกหลานรู้จักใช้อย่างคุ้มค่าอย่างทะนุถนอมให้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

2.6 จากผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความเอื้ออาทร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีปัญหาในการแนะนำการทำเกษตรผสมผสานในชุมชนให้ผู้สนใจและคนรุ่นใหม่นำไปปฏิบัติ ควรมีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากความรักและเอื้ออาทรต่อกัน เช่น กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด การนิมนต์พระให้มาช่วยสอนจริยธรรมและศีลธรรมในโรงเรียนในชุมชน การรวมกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน การจัดตั้งร้านค้าชุมชน การจัดทำแผนแม่บทชุมชน การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ การรวมกลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรวมกลุ่มทำขนมของแม่บ้าน หรือรวมกลุ่มเพื่อปลูกพืชผักสวนครัว บนพื้นฐานของการปลูกฝังสมาชิกในชุมชนให้มีความเอื้ออาทรต่อกันมากกว่าคำนึงถึงวัตถุดิบทางการเงิน มีความคิดที่จะแจกจ่ายแบ่งปันให้ผู้อื่น ทั้งยังจะทำให้ได้เพื่อนและเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่จะช่วยลดความเห็นแก่ตัว และสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นในจิตใจ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุดใจ ทูลพานิชย์กิจ (2546: 4-5) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อทุกประเทศ นอกจากทำให้ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตแล้ว ยังก่อให้เกิดประโยชน์ในช่วยสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจดี ให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ ทั้งด้านเงินทุน เทคโนโลยี การค้า เป็นต้น ทำให้ประเทศด้อยพัฒนาได้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น นอกจากนี้ ผลจากการให้ความช่วยเหลือให้ความร่วมมือกัน ช่วยก่อให้เกิดความสงบสุข ลดปัญหาความขัดแย้งบางส่วนลงได้ทำให้ชุมชนมีความรักสามัคคี สนับสนุนกลมเกลียวกัน มีความรู้สึกต่อกันเหมือนญาติพี่น้อง

3. การเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามเพศ จำแนกตามระดับการศึกษา และจำแนกตามอาชีพ

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ ในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศชายและเพศหญิงมีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอ บ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งเพศชายและเพศหญิงนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในระดับเดียวกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สติต กองคำ (2544:19) ที่กล่าวถึงปัจจัยการบริหาร คือ คน ปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารทั่วไป และเป็นที่ยอมรับกันว่าปัจจัยการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการ

3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับการศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีการระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชนไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน เนื่องจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ไม่จำกัดการศึกษา ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติของแต่ละคนตามความเหมาะสม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานแนวคิดของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549: 11) ที่ได้กล่าวว่า สมรรถนะทางเศรษฐกิจและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผลลดลงอย่างต่อเนื่อง ประสิทธิภาพการผลิตปรับตัวได้ช้า เนื่องจากความ

ล่าช้าในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการพึ่งพาต่างประเทศสูงทั้งในเรื่องวัตถุดิบ เงินทุน เทคโนโลยีและตลาด ขณะที่แรงงานไทยจำนวนมากมีการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และไม่ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจยังด้อยประสิทธิภาพ

3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำรงชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านการดำรงชีวิต ประชาชนจะมีปัญหาในการศึกษาหาความรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ในระดับปานกลางกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชนทั้งภาพรวมและรายด้านการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชนในภาพรวม และด้านการประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อชุมชน เนื่องจากสื่อเหล่านี้มีความหลากหลายยอมเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึงมากกว่าการใช้สื่อเพียงชนิดเดียว

4. ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบกึ่งมีโครงสร้างโดยกำหนดหัวข้อไว้กว้างๆ ปรากฏว่ามีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ

4.1 ด้านการเพิ่มรายได้ ควรมีการเพิ่มรายได้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการประกอบอาชีพเสริมจากการทำไร่นา เช่น กลุ่มสตรีอาสา กลุ่มน้ำหมัก เป็นต้น ดำรงชีวิตอย่างพออยู่พอกินตามฐานะของตนเอง ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ สนธยา พลศรี (2547: 59-60) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการเพิ่มความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการ ทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การเพิ่มรายได้รวมของ

ประชากร การเพิ่มรายได้ต่อหัว การกระจายรายได้อย่างเสมอภาค

4.2 ด้านการลดรายจ่าย เพื่อลดค่าใช้จ่าย ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการปลูกผักผลไม้ไว้บริโภคในครัวเรือน และที่เหลือก็ควรจะนำไปขาย มีการส่งเสริมรายได้ในครัวเรือน ควรมีการส่งเสริมการแปรรูป และถนอมอาหาร ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงมหาดไทย (2549: 4) ที่ได้อธิบายว่า นโยบายการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้แต่ละจังหวัด ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดเป็นรูปธรรม เบื้องต้นให้คัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงละ 1 จังหวัด การขับเคลื่อนจะเป็นไปในลักษณะเครือข่าย และระดมพลังจากทุกภาคส่วน

4.3 ด้านการประหยัด ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมเงินในลักษณะกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพิ่มขึ้นในหมู่บ้าน การไม่สูบบุหรี่ดื่มเหล้า การไม่กินอาหารเกินความจำเป็นเกินความพอดี ควรยึดความประหยัด ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดสกลนคร (2555: 13) ที่ได้กล่าวมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ได้พระราชทาน ในวโรกาสต่างๆ นั้น ทำให้ประชาชนพออยู่พอกินสมควรแก่อัตภาพในระดับที่ประหยัดไม่อดอยาก และเลี้ยงตนเองได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 ด้านการดำรงชีวิต การดำรงชีวิตควรมีแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการเงินทุน ด้านการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ ญัฐนันท์ หอมวิเศษวงศา (2547: 2 - 13) ที่ได้กล่าวว่า ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุน ตามความเป็นไปได้ของโครงการที่ขอต่อรัฐบาล โดยไม่เหลื่อมล้ำระหว่างคนจนและคนรวยทุกคน

4.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้เพื่อทดแทนที่ได้ใช้ไป การปลูกต้นไม้ริมสันเขื่อน ริมคลองตลอดแนว และให้ประชาชนช่วยกันดูแลต้นน้ำและลำธาร เพื่อเป็นการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้อยู่เสมอ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิด

ของ กรมวิชาการ (2542: คำนำ) ที่สรุปว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางสำคัญในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของเกษตรกรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพัฒนาให้เกิดการพึ่งพาตนเอง

4.6 ด้านเอื้ออาทร มีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุได้มีความสุขโดยให้ลูกหลานได้เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมๆ กัน เช่น การรดน้ำขอพรผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ทุกปี การดำรงชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง การคิดพึ่งพาตนเอง การดูแลตนเอง และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน และชุมชนมีการจัดสวัสดิการให้กับคนด้อยโอกาส ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ มิ่งหมาย มุ่งมาจน (2552: 10) ที่กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางและหลักการปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการเพิ่มรายได้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีปัญหาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ ดังนั้นเทศบาลตำบลจันทเพชรและผู้ที่เกี่ยวข้องควรทำหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้หาทุนทรัพย์ด้วยวิธีการอื่นที่จะนำมาซื้อเครื่องมือการแปรรูปทางการเกษตรให้สอดคล้องกับพืชผลทางการเกษตรในเขตพื้นที่เพื่อสร้างแนวทางแก่เกษตรกรซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงภายในพื้นที่ กำหนดอัตราภาษี และค่าธรรมเนียมให้มีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท

ภายใต้กรอบกฎหมายที่รัฐบาลกำหนดให้

1.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการลดรายจ่าย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีปัญหาผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคไว้ใช้เองในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาน ดังนั้น เทศบาลตำบลจันทเพชร และผู้ที่เกี่ยวข้องควรหาทางในรูปแบบของเครือข่ายและวางแผนงานร่วมกันโดยไม่แยกส่วนกันในการพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างครบวงจรและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนโดยเริ่มต้นตั้งแต่การสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่ชุมชนถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการนำปรัชญาเศรษฐกิจไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างเป็นรูปธรรมเริ่มต้นตั้งแต่การทำบัญชีครัวเรือนไปสู่การกำหนดกิจกรรมลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้อย่างต่อเนื่องอย่างจริงจัง ทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงให้แก่ชุมชน และพยายามผลักดันให้ชุมชนสร้างความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

1.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการประหยัด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีปัญหาในการออมทรัพย์ในครัวเรือน ดังนั้นเทศบาลตำบลจันทเพชรและผู้ที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักเก็บออม หนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม หนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ การประหยัดและอดออมเป็นหัวใจของการตั้งหลักตั้งฐานให้มั่นคง คนที่จะเรียกได้ว่า รู้จักหา รู้จักใช้ทรัพย์ หรือหาเงินเป็น ใช้เงินเป็น เป็นคนทำมาหากินที่ดี ตั้งตัวสร้างหลักฐานได้ และใช้ทรัพย์สมบัติเป็นประโยชน์ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางเศรษฐกิจอย่างถูกต้อง

1.4 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการดำรงชีวิต ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีปัญหาในการศึกษาหาความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ดังนั้นเทศบาลตำบลจันทเพชร และผู้ที่เกี่ยวข้องควรต้องส่งเสริมให้มีความรอบรู้เปิดโอกาสให้มีการอบรมพัฒนาทักษะด้าน

ต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณธรรม เช่น ระเบียบวินัย สัมมาการะวะ ซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวที ขยันหมั่นเพียร อดทน สนใจใฝ่รู้ และจิตสำนึกในการทำคุณประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีการเผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยจัดทำสื่อรูปแบบต่างๆ ประชาสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่สนใจและมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีปัญหาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นเทศบาลตำบลจันทเพชรและผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมบริการและองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชุมชน ตลอดจนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งฐานมูลสารสนเทศของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการบริหารงานและดำเนินการด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการเอื้ออาทร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีปัญหาในการแนะนำการทำเกษตรผสมผสานในชุมชนให้ผู้ที่สนใจและคนรุ่นใหม่นำไปปฏิบัติ อื่น ดังนั้นเทศบาลตำบลจันทเพชรและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความตั้งอยู่บนพื้นฐานของ การมีความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน ในการร่วมแรง ร่วมใจ เพื่อประกอบอาชีพต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้น จึงมิได้หมายถึงรายได้ แต่เพียงมิติเดียว หากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่นๆ ด้วย ได้แก่ การสร้างความมั่นคง ให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของชุมชน บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนาความเข้มแข็งของการรวมกลุ่มอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืน

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาแนวทางและรูปแบบการแปลงเงินออม สู่โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในสวนรวม

2.3 ควรศึกษารูปแบบการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในสังคมเมือง

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2544). แนวทางการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กรมวิชาการ. (2542). แนวทางการเรียนรู้เกษตรกรแบบเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงมหาดไทย. (2549). แลกเปลี่ยนเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.
- จิรวัจน์ วงศาโรจน์. (2554). แนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณัฐนันท์ หอมวิเศษวงศา. (2547). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในเขต **จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- มิ่งหมาย มุ่งมาจน. (2552). การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนสัมมาสิกขา **ราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วรลักษณ์ จรรย์รักษ์. (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชา พัฒนาการด้านเศรษฐกิจของไทย. เชียงราย: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วันชัย พลະไกร. (2550). ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา **บ้านตำแย ตำบลม่วงสามสิบ อําเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิทยากร เชียงกุล. (2545). **อธิบายศัพท์การเมืองการปกครองสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดสกลนคร. (2555). **คู่มือเกษตรทฤษฎีใหม่**. สกลนคร: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- สถิต กองคำ. (2544). **เทคนิคการบริหารการศึกษา**. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สุดใจ ทูลพาณิชยกิจ. (2546). **หลักการพัฒนาเศรษฐกิจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด.
- สุนทร กุลวัฒนารพงศ์. (2554). **ตามรอยพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.